

ПРЕС КЛИПИНГ

8. април 2013.

НАСЛОВИ

Од плате само мрвице;(стр.2)

Куповина алата из буџета;(стр.3)

ЉАЈИЋ: У корпи нема демагогије;(стр.4)

Србија нема пара да плати реиндустријализацију;(стр.4)

Тонемо у спољни дуг;(стр.5)

Србија једина исплаћује отпремнине за цео радни век;(стр.6)

Од плате само мрвице

Б. СТЈЕЛЈА

У Србији се, услед хроничне беспарице и недостатка посла, граница достојанственог рада помера све ниже. Све је више оних спремних да раде и за мање од прописаног минималца

Чак 143.827 незапослених пристало би на зараду испод 17.000 динара

То што је Влада Србије одлучила да не дира минималну цену рада све до децембра, сасвим сигурно није погодило 143.827 потенцијалних радника који би пристали на било који посао и то за мање од 17.000 динара месечно. У последњој анкети о радној снази, управо оволико грађана не би одбило никакав посао чак и кад им газде не би давале законом загарантовани минимум.

А 28,3 одсто оних који су дали овакав одговор живи у јужној и источној Србији, док би у Београду на овакву зараду пристало њих 10,2 одсто - потврђује Владан Божанић, начелник одељења за анкетна истраживања у Републичком заводу за статистику. - А ако посматрамо њихову образовну структуру, онда је јасно да би на овако ниске зараде пристали они који немају никакав занат у рукама. За мање од 17.000 динара месечно радило би 38,4 одсто грађана који немају ни четири разреда школе и још 40 одсто оних који немају завршену основну школу. Ипак, слободно време би за симболичне износе радо заменило и 3.174 факултетски образованих и још 39.831 грађанин са завршеном вишом школом.

У синдикатима кажу да их овакви резултати не изненађују јер кад Србија има рекордну стопу незапослености, мало ко може да бира будућност:

- Скоро сваки трећи одрасли становник не ради, а још најмање 700.000 живи испод границе сиромаштва. Сви они вапе за послом - сматра Зоран Михајловић, потпредседник Савеза самосталних синдиката Србије. - Жељу да зарађују какву-такву плату имају и млади који се нису нигде запослили, али и читав корпус стријих који су изгубили посао.

Михајловић додаје да се ни минимална цена рада, упркос томе што је законом загарантована, у пракси не примењује:

- Опште је место да хиљаде радника по буџицима, парфимеријама, продавницама раде за мање од 20.010 динара и самим тим не чуди што би многи незапослени желели да дођу на њихово место.

ДИПЛОМА ЗА УКРАС Код нас нема примењеног знања - запажа Жарко Милисављевић, председник Асоцијације малих и средњих предузећа.

- Можда је до пре две године било важно шта имате од школе, али данас се то обесмишљава.

Лакше је узети диплому него добити посао у тој струци. Испоставља се да је диплома све мање важна и онима који је имају и онима који би требало да је траже.

У анкети о радној снази су се, међутим, и 183.562 грађанина изјаснила да не би пристала да раде за мање од 30.000 динара упркос томе што немају никакав посао. У послодавачким организацијама оцењују да већина њих, ипак, не говори истину.

- Они највероватније дају такве одговоре јер су љути на државу, а не зато што то заиста мисле - каже Жарко Милисављевић, председник Асоцијације малих и средњих предузећа. - Вероватно

би већина радила и за мање, тек да покрију трошкове јер је пракса, нажалост, показала да много радника у Србији живи на такав начин пошто се привреда претворила у социјални казан.

Да овакав однос према послу није српски изум сматра и Јован Протић из Међународне организације рада. По његовим речима, и у осталим европским земљама се непрестано поставља питање који је то износа испод којег би се рад третирао као недостојанствен.

- Верујем да је много оних који не би радили за малу плату и да би радије седели код куће него да зарађују минималац. На југу је то посебно изражено, па има примера да је од 30 новозапослених, чак 20 њих одмах дало отказ јер нису били задовољни својим зарадама.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/ekonomija/aktuelno.239.html:428269-Kupovina-alata-iz-budzeta>

Куповина алата из буџета

С. БУЛАТОВИЋ

Ускоро ће заживети фонд из ког ће се финансирати бесповратна помоћ малим предузећима. Држава даје до 25 одсто улагања. Циљ програма је јачање конкурентности предузетника

ОБЕЋАНИ фонд од 100 милиона динара из ког ће се финансирати бесповратна помоћ малим предузећима и предузетницима ускоро ће заживети. Влада Србије је на последњој седници усвојила уредбу о утврђивању програма подршке овом сектору за набавку опреме.

Фирме без тешкоћа у пословању моћи ће од државе да добију до четвртине потребног новца, најмање пет одсто мораће да обезбеде саме, а остатак ће кредитирати комерцијалне банке. Помоћ из буџета ће износити од 250.000 до 2,5 милиона динара.

На новац могу да рачунају предузећа и предузетници са највише 50 запослених и годишњим приходима до 960 милиона динара.

У игри су они који су основани најкасније до краја 2010. године, који нису у стечају, ликвидацији, они који редовно измирују порезе и доприносе и који нису већ узимали кредит за куповину машина или опреме током протекле две године.

ОД ДВЕ ДО ШЕСТ ГОДИНА ПРЕДУЗЕЋА из недовољно развијених градова и општина могу да конкуришу и за средства Фонда за развој. За те намене је одвојено 4,5 милијарди динара. Кредити ће се одобравати за изградњу пословних објеката, проширење постојећих, набавку опреме и трајна обртна средства. У зависности од намене, позајмице ће се одобравати на рок од две до шест година отплате уз годину почека. Годишње камате су од један до два одсто, у зависности од обезбеђења.

Бесповратна помоћ се додељује за куповину нове или половне опреме, али и делова и специјализованих алата.

- Циљ програма је јачање конкурентности предузећа и предузетника, унапређење пословања и интернационализације, као и креирање нових радних места кроз инвестиције у опрему - наводи се у образложењу Владине одлуке.

Министарство финансија и привреде ће најпре упутити јавни позив како би изабрало комерцијалне банке.

Потом ће расписати конкурс и за сама предузећа.

Захтеве ће процењивати комисија, коју ће формирати министар финансија.

Уговор који фирме буду склапале са банкама и Националном агенцијом за регионални развој, која ће прослеђивати новац из буџета, прецизираће у ком року купљена опрема не сме да се прода.

Куповина машина мора да се заврши до краја ове године.

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/ljajic-u-korpi-nema-demagogije>

ЉАЈИЋ: У корпи нема демагогије

Министар трговине Расим Љајић изјавио је да увођење социјалне корпе није популистички потез и да држава не регулише цене на тржишту, већ да та акција показује друштвено одговорно пословање компанија.

„Ово је покушај да у условима економске и социјалне кризе обезбедимо намирнице по што приступачнијим ценама”, рекао је Љајић.

Он је нагласио да су се држава и Влада извукле из концепта социјалне корпе, да не би били тужени за популизам и оставили компанијама да промовишу друштвену одговорност, а како је навео, тај концепт одговара и трговцима и потрошачима. Како је оценио, трговци су на овај начин повећали промет, за неке робе и до 30 одсто, а потрошачи су добили ниже цене.

„Ми ништа више од овог у датим околностима не можемо да предузмемо”, рекао је Љајић.

Он је додао да „нису измислили топлу воду” са концептом социјалне корпе, јер та акција постоји на сличан или исти начин у многим земљама, као и у Европској унији.

Према његовим речима, држава ће на средњи рок радити на побољшању пословног амбијента, јачању конкуренције и довођењу нових трговинских ланаца.

Тарг:

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/srbija-nema-para-da-plati-reindustrijalizaciju>

Србија нема пара да плати реиндустријализацију

Уколико би се Србија окренула реиндустријализацији, тај процес не би требало да буде значајно подржан парама из буџета јер је рупа у државној каси и овако већа него што би смела да буде.

Није никаква тајна да Србија мора да обнови своју индустрију, али се ту увек појави оно али, а оно једноставно тражи одговор на питање ко ће реиндустријализацију да плати.

Уколико би се Србија окренула реиндустријализацији, тај процес не би требало да буде значајно подржан парама из буџета јер је рупа у државној каси и овако већа него што би смела

да буде. Ово, укратко препричано, Влади и привредницима поручује стални представник ММФ-а у Београду Богдан Лисоволик.

Он наводи да је још рано за прецизне процене о кретању буџетског дефицита у овој години, али да је „већ сада јасно” да ће минус у државној каси бити „значајно” већи од онога што је Влада замислила. Додатна буџетска потрошња, па макар намењена реиндустријализацији српске привреде, јасно је, ту би кризу продубила. Крајња последица би био нови раст јавног дуга Србије, којег ће, кад-тад, морати да плате грађани ове земље. Лисоволик у таквој ситуацији, препоручује системске мере које се пре свега тичу побољшања услова за пословање у Србији, како би се на тај начин покренула умртвљена привреда, пре свега њен извозни део.

В. Чворков

Цео текст може се прочитати у штампаном издању од 8. априла. 2013.

Презадужени

Из ММФ-а упозоравају да је јасно да је јавни дуг на садашњем нивоу од 60 одсто бруто домаћег производа „превисок” за Србију, уз опаску да то није став само ММФ-а, већ и саме државе Србије која је поставила горњу границу задуживања на 45 одсто. Он додаје да ће проблем са мањком пара у буџету бити присутан и ове године.

- Прерано је доносити закључке о у вези с фискалним подацима и наше пројекције су тек прелиминарне. Већ сада је, ипак, јасно да ће дефицит, без додатних мера за његово смањење, бити значајно већи од циља који је зацртала Влада на 3,6 одсто БДП-а - каже Лисоволик.

Тарг:

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/tonemo-u-spoljni-dug>

Тонемо у спољни дуг

Укупан спољни дуг Србије крајем јануара 2013. године износио је скоро 25,4 милијарде евра, што је за 1,3 одсто мање него претходног месеца, али је у односу на стање с краја 2008. године, укупан спољни дуг Србије увећан за петину,

објављено је у новом билтену Института за тржишна истраживања (ИЗИТ). Према томе, на месечном нивоу је евидентно услед утицаја сезоне, дошло до краткотрајног затишја у темпу задуживања, али како се обавезе према кредиторима и буџетским обвезницима не могу измиривати без уласка у нове дугове, то је сасвим извесно да ће већ од фебруара укупан спољни дуг Србије порасти, оценио је ИЗИТ. Оно што је донекле олакшавајућа околност јесте да се за потребе пуњења буџета на међународном финансијском тржишту добијају повољније позајмице него у претходном периоду и тако ствара простор да се новим позајмицама врате неповољнији дугови из претходног периода. Међутим, без суштинских реформских захвата у јавном сектору који „гуши” привреду, а која стално тражи нове „инфузије” новца из туђих извора финансирања, само се одлаже експлозија укупног, не само спољног него и унутрашњег дуга, навео је тај институт.

Izмене Закона о раду неопходне, сматрају како послодавци тако и синдикалци

Srbija jedina isplaćuje otpremnine za ceo radni vek

TRAGOM

Beograd - Srbija je jedina zemlja u Evropi koja obavezuje poslodavce da radnicima isplaćuju otpremninu za sve godine radnog staža, a ne samo za one koje su proveli u njihovoj kompaniji, pokazalo je istraživanje Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj. Upravo to, smatraju u NALED-u, pravi problem poslodavcima koji nemaju drugog izbora nego da radnicima nude posao na određeno. Njihov predlog je da zakon propiše obavezu isplate otpremnine samo za vreme provedeno u kompaniji koju radnik napušta kao tehnološki višak. Ovaj predlog za izmenu Zakona o radu, kao i ostali koji su u igri, još nisu stavljeni na sto pred radnu grupu, koja, iako sastavljena, još nije počela da raspravlja o pojedinostima. Poslodavcima će ovakav predlog svakako ići naruku, uostalom upravo je na ovome, uz produženje rada na određeno sa jedne na tri godine, insistirao i MMF.

FOTO: F. H. NET

U Srbiji na određeno vreme radi između 230.000 i 255.000 radnika

Sindikati, međutim, ništa od ovoga ne žele da prihvate tako lako. „Postoji opasnost da poslodavci koji imaju više firmi, premeštaju radnike iz jedne u drugu na nekoliko meseci i tako ih dovedu u situaciju da nemaju pravo na otpremnine“, kaže za Danas predsednik Samostalnog sindikata Ljubisav Orbović. Ono sa čim bi se složili, napominje Orbović, jeste da se u zakon uvrsti odredba koja bi predviđela da zaposleni dobiju otpremninu za onaj period za koji nisu dobili.

„Sa tim bismo se složili. Poenta je da svako dobije otpremninu za period za koji nije, nezavisno od toga gde je radio“, napominje Orbović i kaže da je isplata otpremnina za ceo radni staž karakteristika zemalja u tranziciji. U NALED-u tvrde da bi na ovaj način poslodavci lakše zapošljavali radnike na neodređeno. Trenutno, u praksi situacija je daleko od dobre. Zvanični podaci o tome koliko ljudi od 1,7 miliona zaposlenih radi na određeno - ne postoje, Orbović kaže da ih sigurno ima 300.000, ali da je ta cifra svakako veća. U Evropi prednjači Španija u kojoj četvrtina ljudi radi na određeno, u Crnoj Gori čak 19,3 odsto, a Finskoj i Švedskoj 17 odsto.

Prema podacima Unije poslodavaca Srbije, do 2008. u Srbiji je na određeno radilo između 180.000 i 200.000 ljudi, među-

tim nakon krize broj se povećao pa ih je sada između 230.000 i 255.000. Direktor Unije Dragoljub Rajić kaže za Danas je rad na određeno u zemljama u okruženju najčešće ograničen na dve do pet godina, dok je kod nas godinu dana. Nemoguće je zamisliti, ističe on, da u Srbiji u kojoj svaka treća firma u proteklih pet godina nije dočekala treću ili četvrtu godinu postojanja, zapošljava radnike na neodređeno.

Efekt produženja rada na određeno bili bi višestruki, smatra Rajić, između ostalog, više bi se zapošljavali stariji, rad na crno bi se smanjio, a domaća privreda bi tako postala konkurentnija.

To fleksibilnije zakonodavstvo podrazumevalo bi da poslodavci ne isplaćuju otpremnine za ceo radni vek. „Nekada je sve bilo jedna kasa, jer su preduzeća bila državna, sada kada imamo

tržišnu privredu nemoguće je održati takav sistem. Ne možete da očekujete da neko otvori firmu i garantuje radniku da će mu isplatiti otpremninu za sve godine staža kada ne zna da li će i koliko preživeti“, kaže Rajić i dodaje da je prosečni osnivački kapital jedne firme u Srbiji 3.000 do 4.000 evra, a da mu samo za otpremninu nekog ko radi više od 20 godina treba više od toga.

Problem sa ovakvim načinom otpremnina je i taj, napominje Rajić, što on diskriminiše one koji rade 20, 25 ili više godi-

na. „U Srbiji ima 160.000 takvih, a poslodavci zbog otpremnina jednostavno izbegavaju da ih zapošljavaju. Lakše im je da zaposle mlade“, ističe on. U Srbiji se trenutno isplaćuju otpremnine u visini trećine bruto zarade za prvih 10 godina, potom četvrtina plate za svaku narednu. U većini evropskih zemalja, čak u 21, poslodavci isplaćuju otpremnine za godine staža provedene u toj firmi, do tri razvijene zemlje EU nemaju otpremnine uopšte jer radnici posle otkaza prelaze na socijalno davanje. **Lj. Bukvić**

Zloupotrebe

Nisi bili retki slučajevi onih koji su iskoristili rupe u zakonu i otpremnine uzimali po nekoliko puta. Dragoljub Rajić iz Unije poslodavaca kaže da je to „anomalija sistema“, koji su koristili oni koji poznaju propise i da toga još ima. „U Nišu i Leskovcu postoje oni koji su za nekoliko godina promenili tri do četiri firme i u svakoj uzimali otpremninu i do pet ili šest hiljada evra. Od toga su živeli“, napominje Rajić. On kaže da to treba rešiti tako što će se napraviti jedan centralni registar kom bi poslodavci prijavljivali kome su i koliko isplatili novca za otpremninu.